

BESLUT

2012-10-29

Dnr: 12/00779

SAKEN

Guldrakegalan 2012 och *Här testar DN.se nya Lill-Skansen*, dn.se/webbtv, 2012-03-30, program om en prisutdelning och Lill-Skansen; fråga om tjänsten utgör beställ-tv samt fråga om otillbörligt gynnande

BESLUT

Granskningsnämnden finner att DN webb-tv är en sådan beställ-tv-tjänst som omfattas av bestämmelserna i radio- och tv-lagen.

Programmen frias. Nämnden anser att programmen inte innebar ett otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

BAKGRUND

Granskningsnämnden har på initiativ av Myndigheten för radio och tv granskat ovanstående program, som tillhandahölls på dn.se/webbtv den 30 mars 2012, med utgångspunkt i bestämmelserna om otillbörligt gynnande, produktplacering, sponsring samt reklam och andra annonser i 5 kap. 5 §, 6 kap. 1–4 §§, 7 kap. 1–4 och 6–8 §§ samt 8 kap. 5–7 och 11–12 §§ radio- och tv-lagen.

PROGRAMMEN

Guldrakegalan 2012 var en gala som arrangerats av Dagens Nyheter. I programmet visades hur representanter från Dagens Nyheter delade ut priser till krogar och barer i Stockholm.

Här testar DN.se nya Lill-Skansen var ett program som handlade om nyöppnandet av Lill-Skansen. I programmet besökte en man och två barn platsen för en förhandstitt. Av programmet framgick att Lill-Skansen skulle öppna kommande lördag och att det hade byggts om under året för att kunna hålla öppet året runt.

I programmet tittade och pekade barnen på olika djur och det talades om vad barnen såg.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDEN

AB Dagens Nyheter (DN) har getts tillfälle att yttra sig över om DN webb-tv utgör beställ-tv samt om tillhandahållandet av ovanstående program överensstämmer med bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen. DN anför i huvudsak följande.

De klipp med rörliga bilder som är tillgängliga på www.dn.se, med klippen *Guldrakegalan 2012* och *Här testar DN.se nya Lill-Skansen*, utgör inte så kallad beställ-tv i radio- och tv-lagens mening. Innehåll och tjänster på www.dn.se utgör inte heller på någon annan grund verksamhet som omfattas av radio- och tv-lagen.

Skälet till att innehåll i form av rörliga bilder på www.dn.se inte utgör beställ-tv i lagens mening är att de rörliga bilderna representerar en högst begränsad mängd av allt innehåll på webbplatsen. Härav följer att utbudet av rörliga bilder, vilka kan nås via underavdelningen ”Webb-tv”, inte utgör en huvudsaklig del av de tjänster som tillhandahålls på www.dn.se, vilket är en förutsättning för att en viss tjänst ska utgöra beställ-tv enligt legaldefinitionen i 3 kap. 1 § 3 radio- och tv-lagen.

Som nämns redan i granskningsnämndens skrivelse är det också klarlagt i lagmotiven att avsikten inte har varit att databaser där endast några få eller delar av tv-program tillhandahålls tillsammans med innehåll av annat slag ska omfattas av definitionen för beställ-tv, till exempel tidningarnas webbsidor där de audiovisuella inslagen bara är en del av tjänsten (prop. 2009/10:115 s. 109). I lagmotiven erinras även om att radio- och tv-lagens definition av beställ-tv ska motsvara AV-direktivets definition. I AV-direktivet, direktiv 2010/13/EU, sägs bland annat att direktivets definition för audiovisuella medietjänster bör utesluta alla tjänster vilkas huvudsakliga syfte inte är tillhandahållande av program, det vill säga när det audiovisuella innehållet enbart är en sidoeffekt av tjänsten och inte dess huvudsakliga syfte, samt att direktivet inte bör omfatta nätupplagor av tidningar och tidskrifter, se direktivets ingresspunkter 22 och 28.

Dessa utgångspunkter i lagmotiven är för övrigt bekräftade i den uppdragsrapport som den myndighet som granskningsnämnden tillhör, det vill säga Myndigheten för radio och tv, lät beställa från Stelacon och som redovisades i maj 2011, ”Rapport om rörlig bild i elektroniska kommunikationsnät med fokus på beställ-tv”. Ett av syftena med rapporten var att myndigheten ville ha belyst vilka aktörer som omfattades av den då nya radio- och tv-lagens bestämmelser om beställ-tv. I rapporten, avsnitt 3.7, framhölls att förekommande utbud av filmklipp på de stora dagstidningarnas

webbplatser inte omfattades av begreppet beställ-tv eftersom definitionen för beställ-tv förutsatte att företagets huvudsakliga verksamhet var just tv och inte tidningsutgivning.

DN:s verksamhet består i allt väsentligt av utgivningen av den tryckta tidningen Dagens Nyheter samt tillhandahållandet av, med yttrande-frihetsgrundlagens terminologi, databasen www.dn.se. Såvitt gäller databasen www.dn.se gäller att dess innehåll eller tjänsteutbud, med alla mått mätt, till helt dominerande del består av texter och stillbilder. Det begränsade utbudet av rörliga bilder på www.dn.se sammanställs inte heller av en egen redaktion, i eget produktionsförfarande eller liknande, utan materialet tillhandahålls, produceras samt är föremål för publiceringsbeslut under den gängse ordningen för redaktionsledning för www.dn.se. För tydlighets skull får DN också ange att utbudet av rörliga bilder på www.dn.se inte representerar en självständig verksamhet samt inte heller har en egen budget.

De publicistiska syften som gäller för DN:s verksamheter, inräknat förekommande utbud av rörliga bilder, sammanfattas i dokumentet Publicistisk målsättning för Dagens Nyheter.

Allmänheten tillhandahålls inte, i radio- och tv-lagens mening, en katalog av program på den del av www.dn.se där de rörliga bilderna är tillgängliga. Skälet är att rubriceringen och indelningen i övrigt av klippen i vissa kategorier inte sker efter sådana kriterier som krävs för att en sammanställning ska utgöra en katalog eller programtablå. Klipp tillförs dessa kategorier utan systematik och uteslutande i datumordning, det vill säga det senast tillförda klippet är näbart högst upp i en viss kategori. Mängden klipp på www.dn.se är dessutom begränsad, varför de inte heller ur rent kvantitativ aspekt kan betraktas som en katalog av program.

Rörliga bilder på DN:s webbplats integreras med annat redaktionellt innehåll såsom text, grafik och fotografiska bilder. Rörliga bilder är på intet sätt avgränsade till ett visst visningsfönster, såsom fliken "webb-tv". Istället erbjuds webbplatsens besökare olika sätt att ta del av rörliga bilder tillsammans med annat redaktionellt material. De frågor som granskningsnämnden har att bedöma kan inte utgå från sådana omständigheter som må vara hänförliga till hur just klippen *Här testar DN.se nya Lill-Skanssen* och *Guldrakegalan 2012* varit och är tillgängliga på webbplatsen. Bedömningen ska istället ske med utgångspunkten att klippen utgjort en integrerad del av webbplatsen.

Följaktligen föreligger hinder mot att pröva innehållet i förekommande klipp av rörliga bilder på www.dn.se mot materiella bestämmelser i radio- och tv-lagen, såsom stadgandet om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Till yttrandena bifogas dokumentet ”Publicistisk målsättning” samt så kallade skärmdumpar från dn.se.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Beställ-tv

Beställ-tv är en tjänst där en leverantör av medietjänster i informations-, underhållnings- eller utbildningssyfte tillhandahåller allmänheten tv-program med hjälp av elektroniska kommunikationsnät på begäran av användaren, vid en tidpunkt som användaren väljer och från en katalog med program som leverantören har valt ut (3 kap. 1 § 3 radio- och tv-lagen).

I förarbetena till radio- och tv-lagen uttalas bland annat följande om bestämmelsen om beställ-tv. Avsikten är inte att databaser där endast några få eller delar av tv-program tillhandahålls tillsammans med innehåll av annat slag ska omfattas av definitionen, till exempel tidningarnas webbsidor där de audiovisuella inslagen bara är en del av tjänsten. Detta framgår bland annat av att leverantören ska erbjuda tjänsten i form av en katalog med program som leverantören har valt ut. Vidare är avsikten att definitionen av beställ-tv ska motsvara direktivets definition, det vill säga att det ska vara fråga om en audiovisuell medietjänst. En sådan tjänst definieras enligt direktivet bland annat som att det huvudsakliga syftet med tjänsten ska vara att tillhandahålla program, vilket inte är fallet med tidningars webbsidor (prop. 2009/10:115 s. 109).

En beställ-tv-tjänst omfattas av bestämmelserna i radio- och tv-lagen om allmänna krav, våldsskildringar och pornografiska bilder, program av europeiskt ursprung, krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, otillbörligt gynnande, produktplacering, sponsring samt reklam och andra annonser (5 kap. 1, 3, 5, 8 och 12 §§, 6 kap. 1–4 §§, 7 kap. 1–4 och 6–8 §§, 8 kap. 3, 5–14 och 16 §§ radio- och tv-lagen).

Granskningsnämnden har i ett tidigare beslut (11/00536) konstaterat att SVT Play är en sådan beställ-tv-tjänst som omfattas av bestämmelserna i radio- och tv-lagen.

Otillbörligt gynnande

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (5 kap. 5 § radio- och tv-lagen).

Ett gynnande kan accepteras om det är motiverat av ett informations- eller underhållningsintresse. Ju mindre sådant intresse som finns, desto mindre är

också den grad av fokusering på ett varumärke eller ett företagsnamn som kan tillåtas. Omvänt gäller att en högre grad av fokusering – och därmed gynnande – kan tillåtas om informations-/underhållningsintresset är betydande.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Beställ-tv

Inledningsvis har granskningsnämnden att ta ställning till om DN webb-tv är en sådan beställ-tv-tjänst som omfattas av bestämmelserna i radio- och tv-lagen.

Av betydelse för bedömningen är om DN webb-tv kan anses vara en särskild tjänst i förhållande till dn.se.

Granskningsnämnden konstaterar att tv-programmen på dn.se har samlats under rubriken Webb-tv på webbsidan dn.se/webbtv och att de där inte tillhandahålls som en mindre del av övrigt innehåll. Nämnden anser därför att DN webb-tv, i nu aktuellt avseende, bör ses som en särskild tjänst.

Det kan vidare konstateras att tv-programmen på webbsidan dn.se/webbtv tillhandahålls allmänheten på begäran av användaren, vid en tidpunkt som användaren väljer och att de är sorterade i olika kataloger, som ”Senaste klippen”, ”Sport” och ”Nyheter”.

Nämnden anser vid en sammantagen bedömning att DN webb-tv är en sådan beställ-tv-tjänst som omfattas av bestämmelserna i radio- och tv-lagen.

Av detta följer att program på DN webb-tv omfattas av bland annat bestämmelsen om otillbörligt gynnande i 5 kap. 5 § radio- och tv-lagen. Nämnden prövar i det följande om vissa program som tillhandahållits på DN webb-tv inneburit ett otillbörligt kommersiellt gynnande i strid med denna bestämmelse.

Otillbörligt gynnande

Vad först gäller *Guldrakegalan 2012* finner nämnden att det gynnande som uppkom av restaurangerna och barerna uppvägdes av ett tillräckligt informations- och underhållningsintresse.

Vad gäller *Här testar DN.se nya Lill-Skansen* konstaterar nämnden att det i inslaget uppkom ett gynnande av Lill-Skansen, bland annat då det uppgavs när det skulle öppnas för allmänheten och att det byggts om för att kunna hålla öppet året runt. Vid en sammantagen bedömning finner nämnden emellertid att gynnandet får accepteras mot bakgrund av informations- och underhållningsintresset.

Granskningsnämnden anser således att programmen inte strider mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, K-G Bergström, Elisabet Bäck, Leif Hedman, Jan Holmberg och Martin Holmgren efter föredragning av Emelie Åström.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Emelie Åström